

ARCHEOLOGIENOTA

VESTSTRAAT TE BALEN

DEEL 2 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

ABO Archeologische Rapporten 1794

Rapport opgemaakt door: Bénédicte Cleda

Kontichsesteenweg 38

B-2630 Aartselaar

Projectcode:

Intern: 32919

Extern: K-18-063

AOE: 2022B211

7 GEMOTIVEERD ADVIES

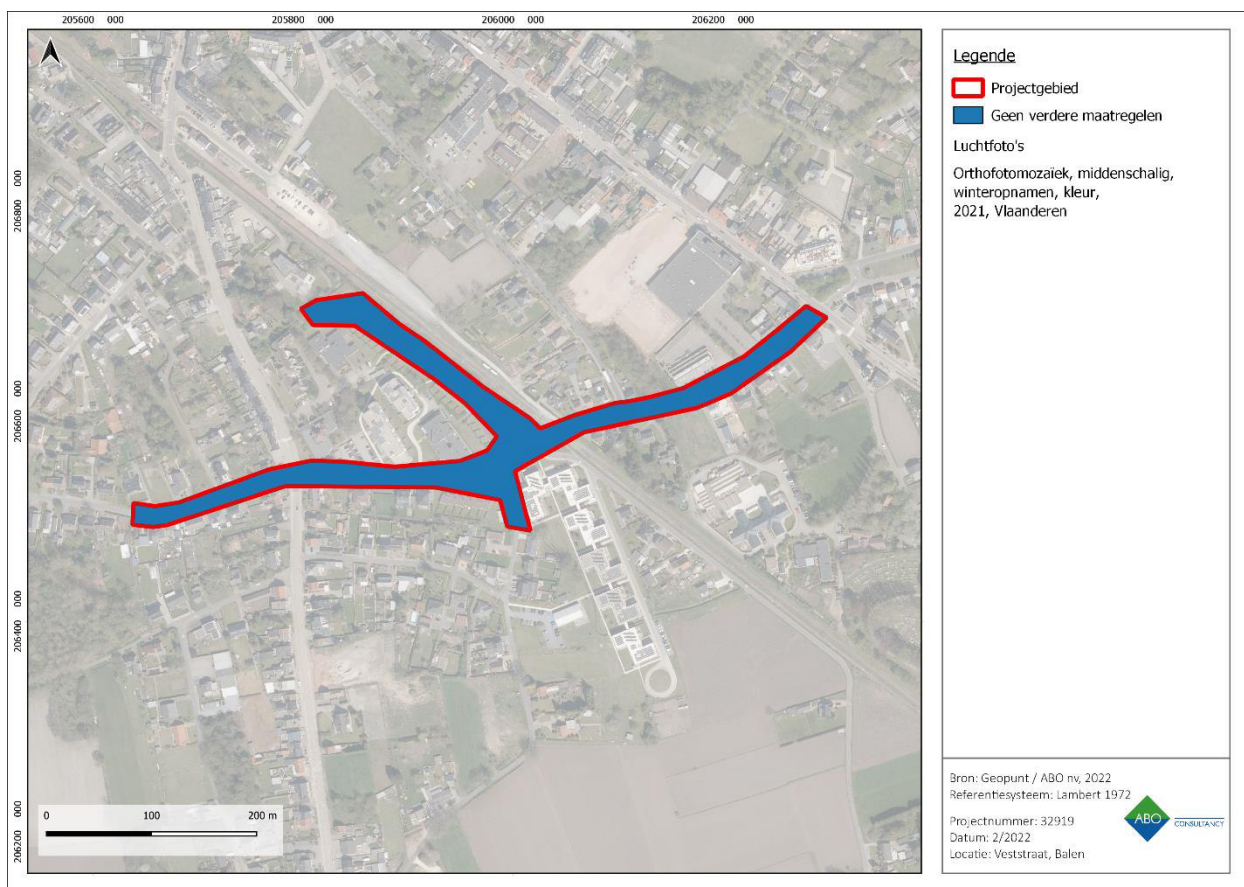
Deze archeologienota werd opgemaakt door ABO nv naar aanleiding van de geplande riolerings- en wegeniswerken ter hoogte van de Veststraat, een deel van Holven en een deel van de Rozenstraat te Balen. Het doel van dit onderzoek is drieledig. Ten eerste wordt op basis van de beschikbare informatie nagegaan of er archeologische resten te verwachten zijn op het terrein. Ten tweede wordt nagegaan hoe goed deze archeologische resten bewaard zijn en in hoeverre ze bedreigd zijn door de geplande bouwwerken. Ten derde wordt nagegaan wat het potentieel tot kennisvermeerdering is. Het antwoord op deze onderzoeksvragen luidt als volgt:

- 1) In de nabije omgeving van het projectgebied zijn enkele vindplaatsen gekend uit de ijzertijd, de late middeleeuwen en de nieuwe tijd. In mindere mate zijn er ook meldingen uit de volle middeleeuwen en de nieuwste tijd. Verder zijn er ook enkele locaties gekend op basis van bijvoorbeeld cartografische bronnen. Het gaat dan voornamelijk om een omgracht laathof aanpalend aan het projectgebied dat te dateren is tussen de 16de en de 19de eeuw en zichtbaar is op historische kaarten. Er zijn echter ook een aantal locaties waarvan de datering onduidelijk is. Gezien deze gekende informatie is er een middelmatig archeologisch potentieel voor de omgeving als voor het projectgebied.
- 2) Uit historisch en landschappelijk onderzoek blijkt dat het projectgebied vanaf ten minste de 18de eeuw in gebruik was als weg. Landschappelijk gezien is het projectgebied gunstig gelegen op een hoogte aan de rand van het Kempisch plateau tussen de valleien van de Molse en de Grote Nete. De Zeeploop loopt door/langs het projectgebied. De bodem in het projectgebied bestaat deels uit bebouwde gronden en deels uit vochtige tot natte, zandige podzolbodems afgedekt met plaggen. De bebouwing heeft de bovengrond in het projectgebied echter zodanig verstoord dat de kans klein is dat er nog een intact bodemprofiel met bedolven in situ steentijdartefacten wordt aangetroffen. De Quartaire sedimenten bestaan uit eolische afzettingen bovenop hellingafzettingen die op hun beurt oudere fluviatiele afzettingen afdekken. Deze afzettingen kunnen plaatselijk nog afgedekt zijn door jongere eolische en fluviatiele afzettingen. Doordat de sedimenten grotendeels niet afgedekt geweest zijn, kunnen onder invloed van erosie de oorspronkelijke bodemlagen afgetopt geweest zijn, wat nadelig is voor de bewaring van steentijdmateriaal. In de huidige toestand bestaat het projectgebied uit geasfalteerde straten, een verhard voet- en fietspad, parkings en groenstroken. Er zijn reeds nutsleidingen en bestaande gemengde riolering onder het wegdek aanwezig. Er wordt een gescheiden rioleringsstelsel in aanleg met een maximale diepte van maximaal 1,8 m breed tot maximaal ca. 4,2 m-MV diep gerealiseerd met een bijhorend pompstation ter hoogte van de spoorweg dat een oppervlakte zal hebben van ca. 24 m² en tot ca. 4,1 m-MV diep zal uitgegraven worden. Tevens wordt de wegwijk van de Veststraat, een deel van Holven en een deel van de Rozenstraat opgebroken en hersteld. Hierbij zal de maximale ontgravingsdiepte ca. 0,7 m-MV bedragen en zullen de groenzones tot maximaal 0,6 m-MV worden aangelegd. Hierbij dient rekening te worden gehouden met een archeologische buffer van ca. 30-40 cm. De verstoring die met de aanleg van de wegwijk gepaard gaat wordt dan ingeschat op ca. 1,1 m-MV en voor de groenaanleg wordt een maximale verstoringdiepte van 1 m-MV voorzien. Echter, vanwege de beperkte breedte van de geplande werken alsook de verstoring die gepaard gaat met de aanleg van een wegwijk, lijkt de bewaringstoestand van mogelijke archeologische resten slecht. Ook de nabijheid van een GGA duidt op een slechte bewaringstoestand. Op basis van controleboringen kon de hoge verstoringgraad van de bodem, namelijk minstens 0,7 m-mv in de groenzones, minstens 1,1 m-mv ter hoogte van de bermen, voet-

en fietspaden en parkings en minstens 2 m-mv ter hoogte van de rijbaan, in het projectgebied aangetoond worden.

- 3) Op basis van de bovenstaande argumenten wordt besloten dat ondanks het archeologisch potentieel, het potentieel tot kennisvermeerdering voor het projectgebied toch laag wordt ingeschat. Gezien het projectgebied uitsluitend uit een wegtracé bestaat, is de kans immers klein dat er nog onaangetaste archeologische resten worden gevonden in de projectzone. Ter hoogte van de Veststraat, Holven en de Rozenstraat worden geen of nauwelijks intacte archeologische resten verwacht en kan verder archeologisch onderzoek omwille van de beperkte ingreep in smalle werksleuven, niet tot kenniswinst leiden.

Op basis van de bovenstaande argumenten wordt besloten dat er een **laag potentieel tot kennisvermeerdering** is voor het projectgebied. Bijgevolg is de kosten-baten afweging voor dit project ongunstig en wordt er aldus gepleit voor **vrijgave** van het volledige projectgebied (Figuur 44).

Figuur 44: Overzicht van het archeologisch advies met betrekking tot het projectgebied

8 BIBLIOGRAFIE

- Bats M., Bastiaens, J. and Crombé, P., 2006. Prospectie en Waardering van Alluviale Gebieden langs de Boven-Schelde. CAI-project 2003-2004. In Cousserier K., Meylemans, E. and In 't Ven, I. (Ed.) *CAI-II Thematische Inventarisatie- en Evaluatieonderzoek. VIOE-Rapporten 2*, p. 75-100.
- Bats M., Klinck, B., Meersschaert, L. and Sergeant, J., 2004. Verkennend en Waarderend Booronderzoek in het Alluvium van de Schelde. *Notae Praehistoricae*, 24, p. 175-179.
- Belgisch Kenniscentrum over Welzijn op het Werk, 2016. *Werkzaamheden in de Nabijheid van Ondergrondse Nutsleidingen* [online] Available at: <<https://www.beswic.be/nl/blog/werkzaamheden-nabijheid-van-ondergrondse-nutsleidingen>>.
- Borsboom A. and Verhagen, P., 2012. *KNA Leidraad. Inventariserend Veldonderzoek. Deel: Proefsleuvenonderzoek (IVO-P)*. Amsterdam: Stichting Infrastructuur Kwaltietsborging Bodembeheer.
- Cryns, J. & P. Laloo, 2017. Fietsostrade Herentals-Balen. 2016H191 Archeologienota DEEL 3: Programma van Maatregelen. Bredene.
- Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg, 2016. *Arbeidsreglementering* [online] Available at: <<http://www.werk.belgie.be/defaultTab.aspx?id=387>>.
- Ghijsels Y. and Achten, J., 2015. *Werken in de Nabijheid van Ondergrondse Installaties. Praktische Gids voor Annemers*. Federale Verzekering: Brussel.
- Groenewoudt, B.J., 1994. Prospectie, Waardering en Selectie van Archeologische Vindplaatsen: een Beleidsgerichte Verkenning van Middelen en Mogelijkheden. *Nederlandse Archeologische Rapporten 17*. Amersfoort: Rijksdienst Oudheidkundig Bodemonderzoek.
- Haneca, K., Debruyne, S., Vanhoutte, S. and Eryvynck, A., 2016. Archeologisch Vooronderzoek met Proefsleuven – Op Zoek naar een Optimale Strategie. *Onderzoeksrapport agentschap Onroerend Erfgoed 48*. Brussel: Agentschap Onroerend Erfgoed.
- Preventiemaatregelen, 2002. Veiligheidsnota's Bouwbedrijf: Werken langs en in Sleuven. *Vademecum van het Nationaal Actiecomité voor Veiligheid en Hygiëne in het Bouwbedrijf N.A.V.B.*, 96, p. 6-20.
- Uitgravingen, 2002. Veiligheidsnota's Bouwbedrijf: Veiligheid op Kleine Bouwplaatsen. *Vademecum van het Nationaal Actiecomité voor Veiligheid en Hygiëne in het Bouwbedrijf N.A.V.B.*, 88, pp. 6-20.
- Van Gils, Marijn, en Erwin Meylemans. *Prospecteren naar steentijd artefactensites - versie 1*. Brussel: agentschap Onroerend Erfgoed, 2019. <https://www.onroenderfgoed.be/sites/default/files/2019-03/Prospectie%20Steentijd.pdf>.
- Van Gils, M. en Meylemans, E. (2017, 29 maart). Steentijdonderzoek in functie van het archeologietraject [Powerpoint]. Geraadpleegd van <https://www.slideshare.net/VIOE/presentaties-vormingsvoormiddag-steentijdonderzoek-in-functie-van-het-archeologietraject>
- Verhagen J., Rensink, E., Bats, M. and Crombé, P., 2011. Optimale Strategieën voor het Opsporen van Steentijdvindplaatsen met behulp van Booronderzoek. Een Statistische Perspectief. *Rapportage Archeologische monumentenzorg*, 197, p. 35-38.

9 KWALITEITSCONTROLE EN ONDERTEKENING

Naam	Functie	Handtekening	Datum
Patrick Hambach	General Director		14/03/2022
Toon Moeskops	Business Unit Manager		14/03/2022
Anouk Van der Kelen	Archeoloog/ Kwaliteitsverantwoordelijke		14/03/2022